



POLITICKÝ DOKUMENT

art4inc

ÚVOD

Tento politický dokument byl vytvořen na základě dosažených výsledků v rámci projektu Art4Inc a na základě názorů zúčastněných stran, které vyplynuly z provedených rozhovorů. Art4Inc je projekt financovaný z programu Evropské unie Erasmus + pod referenčním číslem 2017-1-DE02-KA204-004158. Projekt realizuje konsorcium 7 partnerů ze 6 evropských zemí.

POLITICKÝ KONTEXT

Evropa se nachází uprostřed největší uprchlické krize od druhé světové války. Hromadná migrace lidí především ze Středního východu a Afriky a napětí vyplývající z tohoto spojení různých kultur ohrožuje jednotu kontinentu.

Heterogenní povaha evropské společnosti se stále rozšiřuje díky procesům změn, které přinesly specifické národní kompenzační programy podporující nárůst počtu uprchlíků a žadatelů o azyl. Heterogenní vzdělávací skupiny v rámci členských států jsou od základního až po terciární úroveň vzdělávání stále více charakterizovány odlišnostmi, které se týkají zejména vzdělávacího prostředí; míry dokončeného školního vzdělání; motivace a ochoty učit se; plánů profesní kariéry; jazykové bariéry i sociálních a kulturních rozdílů.

Má-li být dosaženo cílů začleňování a integrace uprchlíků a žadatelů o azyl, existuje celá řada osobních, sociálních, kulturních a profesních kompetencí, které je třeba získat pro integraci s hostitelskými zeměmi, vstup na trh práce a pro dosažení udržitelné zaměstnanosti. Osm klíčových kompetencí stanovených Evropskou komisí v roce 2006 je stále mimořádně důležitých v celé evropské společnosti. Jsou bezprostředním a identifikovatelným výchozím bodem úspěchu pro migranty a uprchlíky, na které musí pedagogové v celé Evropě zaměřit své úsilí. To je však snadnější říci nežli udělat, když se pedagogové na všech úrovních potýkají s jazykovými, sociálními a kulturními rozdíly a překážkami.

Pedagogové musí vzít v úvahu širokou škálu alternativních metod výuky, pokud mají úspěšně vybudovat klíčový profil kompetencí těchto vysídlených komunit. V pedagogickém kontextu se staleté techniky vyprávění příběhů, dramatu a hudby vytratily do pozadí a jsou zřídka považovány za vhodné techniky pro přenos znalostí a budování klíčových kompetencí. Historie nám vypráví o jiné éře, kdy byla gramotnost a jazyk jen pro vyvolené, nikoli pro masu; kdy byla moudrost moudrých a vláda mocných přenášena pomocí příběhů, mravních her, básněmi a písněmi. Projekt Art4Inc usiluje o návrat těchto jedinečných a účinných technik do naší moderní doby, aby napomohly překonat jazykové, sociální a kulturní překážky a vybudovat klíčové kompetence uprchlíků a žadatelů o azyl, kteří jsou našimi sousedy.

Konkrétní kroky realizace projektu Art4Inc jsou následující:

1. Komplexní kurz dalšího vzdělávání pro pracovníky vzdělávající dospělé, který by jim pomohl při využívání uměleckých disciplín jako je vyprávění příběhů, dramatické umění a hudba v rámci školení heterogenních skupin studentů za účelem vybudování klíčových kompetencí.
2. Přizpůsobení, modifikace a produkce řady pedagogických zdrojů, které využívají různé umělecké disciplíny k budování klíčových kompetencí pro začlenění cílové skupiny uprchlíků a žadatelů o azyl a prezentaci těchto nových zdrojů v rich-media formátech v digitálním balíčku zaměřeném na alternativní zdroje rozvoje základních dovedností
3. Poskytování vícejazyčné e-learningové platformy šité na míru pro podporu učení v dynamických on-line prostředích.

Historie přistěhovalců a integrace v Evropě nebyla velkým úspěchem. Romové žijí v Evropě stovky let, ale stále zůstávají na okraji společnosti. Nedávno se arabští a turečtí přistěhovalci snažili o integraci, což přimělo Angelu Merkelovou poznamenat, že "multikulturalismus zcela selhal". ***Bez aktivního a intervenčního programu integrace těchto nových migrantů skončíme se značnými subpopulacemi v evropských zemích, lidmi žijícími v nedostatečně výkonných paralelních společnostech.***

Art4Inc bude spolupracovat s dospělými a komunitními pedagogy, kteří zprostředkovávají druhou šanci v oblasti vzdělávání a podpoří jejich snahu tím, že jim poskytne program dalšího vzdělávání, jež jim umožní rozvíjet své pedagogické dovednosti. Art4Inc bude rovněž poskytovat řadu inovativních zdrojů učení, které mohou pedagogové využít při své práci s marginalizovanými skupinami mladých lidí.

Tento politický dokument tedy zachycuje učení na základě zkušeností partnerů a ***identifikuje kritické kroky směřující k podpoře integrace dospělých migrantů.*** Rovněž stanovuje ***klíčová doporučení pro budoucí vývoj.***

METODOLOGICKÝ POSTUP

S cílem zjistit názor zúčastněných stran na význam integrace dospělých migrantů a na jejich potenciál přispět k vlastní integraci a rozvoji Evropy, ale také prokázat potřebu změnit politický přístup v této oblasti a v neposlední řadě také identifikovat nejkritičtější kroky směřující k podpoře integrace dospělých migrantů prostřednictvím uměleckých disciplín, provedlo konsorcium projektu dotazníkové šetření. Dotazník byl použit pro 5–11 zainteresovaných subjektů v každé zemi (pedagogové dospělých, majitelé mikropodniků, poskytovatelé vzdělávání dospělých, tvůrci politik). Shromážděná data byla zpracována a každý partner konsorcia vytvořil

národní zprávu. Tento politický dokument je výsledkem nadnárodní analýzy těchto národních zpráv. Hlavní zjištění jsou uvedena níže.

VÝSLEDKY PRŮZKUMU

Profil respondentů

Dotazník byl vyplněn celkem 43 stakeholdery ve všech sledovaných zemích. Rozprostření na jednotlivé země bylo následující: 5 respondentů v České republice, Finsku a Španělsku; 7 v Rumunsku; 10 v Irsku a 11 v Německu. Podle profesních kategorií bylo rozdělení následující: 18 dospělých pedagogů, 5 majitelů mikropodniků, 8 poskytovatelů vzdělávání dospělých a 12 tvůrců politik (4 na regionální úrovni a 8 na místní úrovni).

Hlavní zjištění

Četnost odpovědí a skóre¹ týkající se úrovně shody s následujícími výroky:

- *Integrace dospělých migrantů by měla být prioritou orgánů / vlád.*
- *Úřady / vlády musí udělat více v oblasti dalšího vzdělávání pracovníků, kteří vzdělávají dospělé a pracují se skupinami s minimální podporou, jakými jsou dospělí migranti, kde formální přístupy nejsou dostatečně zacíleny na jejich potřeby rozvoje dovedností.*
- *Existuje vysoký potenciál u dospělých migrantů integrovat se do společnosti a ekonomiky a trvale být přínosem pro Evropu, pokud jim bude poskytnuta odpovídající podpora.*
- *Na úrovni místních komunit vzniknou úspory nákladů plynoucí z implementace nového modelu vyvinutého v projektu Art4Inc.*

jsou prezentovány níže v Tabulce 1.

Tabulka 1: Četnost a skóre platnou pro úroveň shody s výroky o integraci dospělých migrantů

	1² Zásadně nesouhlasím	2 Nesouhlasím	3 Souhlasím	4 Zásadně souhlasím	SKÓRE (S)
	Četnost	Četnost	Četnost	Četnost	
a. Integrace dospělých migrantů by		2	13	21	127

¹ Skóre za výrok znamená hodnotu získanou vynásobením frekvence hodnotovým bodem každé dílčí stupnice (tj. 1, 2, 3 nebo 4) a sečtením všech výsledků dílčí stupnice. (tj. pokud pro první výrok je frekvence pro první dílčí stupnici „Zásadně nesouhlasím“ 3, frekvence pro „Nesouhlasím“ je 15, frekvence pro „Souhlasím“ je 5 a frekvence pro „Zásadně souhlasím“ je 17, skóre je pak $3 \times 1 + 15 \times 2 + 5 \times 3 + 17 \times 4 = 3 + 30 + 15 + 68 = 146$)

² Stupnice je 1 až 4, kde 1 = zásadně nesouhlasím a 4 = zásadně souhlasím

	1 ² Zásadně nesouhlasím	2 Nesouhlasím	3 Souhlasím	4 Zásadně souhlasím	SKÓRE (S)
	Četnost	Četnost	Četnost	Četnost	
měla být prioritou orgánů / vlád.					
b. Úřady / vlády musí udělat více v oblasti dalšího vzdělávání pracovníků, kteří vzdělávají dospělé a pracují se skupinami s minimální podporou, jakými jsou dospělí migranti, kde formální přístupy nejsou dostatečně zacíleny na jejich potřeby rozvoje dovedností.		2	13	21	127
c. Existuje vysoký potenciál u dospělých migrantů integrovat se do společnosti a ekonomiky a trvale být přínosem pro Evropu, pokud jim bude poskytnuta odpovídající podpora.		2	16	18	124
d. Na úrovni místních komunit vzniknou úspory nákladů plynoucí z		6	16	11	104

	1 ² Zásadně nesouhlasím	2 Nesouhlasím	3 Souhlasím	4 Zásadně souhlasím	SKÓRE (S)
	Četnost	Četnost	Četnost	Četnost	
implementace nového modelu vyvinutého v projektu Art4Inc.					

Jak si lze všimnout, nedošlo k velkým neshodám v žádné z analyzovaných otázek. Ačkoli někteří respondenti nesouhlasí s výroky, jejich míra je poměrně nízká (5,5 % u výroků a, b a c a 18,1 % u výroku d). Jak ukazuje Tabulka 1, výroky a, b a c dosáhly nejvyššího skóre. Výrok d má nižší skóre, ale relativně se přibližuje ke skóre získanému prvními třemi výroky.

Na otázku, **zda si myslí, že je zapotřebí více projektů a iniciativ, jakým je například projekt “Využívání uměleckých disciplín za účelem vzdělávání a sociálního začleňování” [Art4Inc]**, odpověděli respondenti jednomyslně kladně a jejich zdůvodnění vycházela ať už z potřeby používat nové způsoby podpory integrace; potřeby širšího vnímání integrační otázky ve společnosti; potřeby rozšířit nové přístupy k učení (zejména pro osoby s většími vstupními překážkami, jakým je např. migrační zázemí), tak i z argumentů jakými jsou: skutečnost, že tyto projekty budují sebedůvěru migrantů a povzbuzují je, aby hovořili jazykem země adopce; zdůrazňují důležitost vnímání jiných kultur a jiných příběhů; přizpůsobují se skutečným potřebám lidí.

Pokud jde o otázku, **zda je projekt Art4Inc vhodným přístupem k rozvoji porozumění, povědomí a dovedností potřebných k lepší podpoře integrace dospělých migrantů**, všichni respondenti se shodli, že tomu tak je, a podložili to celou řadou důvodů, z nichž nejrelevantnější a nejčastější jsou tyto přístupy projektu Art4Inc:

- přináší větší povědomí o problematice integrace;
- aktivně zapojuje cílovou skupinu a zvyšuje motivaci a zájem migrantů o vstup do společnosti prostřednictvím různých forem, včetně uměleckých disciplín;
- přináší okamžité výsledky, protože divadlo je velmi populární metodou integračního vzdělávání;
- učiní proces učení emočně pozitivním a obohacujícím z hlediska kulturních znalostí;
- podporuje kreativitu a iniciativu studentů;
- používá nonverbální komunikaci a interakci, díky které lze překonávat bariéry a najít výchozí body pro komunikaci, i když účastníci nehovoří stejným jazykem;

- podporuje vzájemné porozumění mezi jednotlivými kulturami (např. přistěhovalci a domorodci); proto pomocí uznání podobných věcí v různých kulturách může být překlenuta mezera v chápání rozdílů, které se objeví;
- přispívá ke zvýšení zapojení místních komunit do rychlejšího začleňování a integrace migrantů prostřednictvím vzdělávání a učení;
- zvyšuje povědomí místních komunit a dalších zúčastněných stran o důležitosti pomoci při vzdělávání pro dospělé s nízkou kvalitací včetně uprchlíků a migrantů;
- odstraňuje předsudky a pomáhá migrantům komunikovat a získávat důvěru a získávat nové integrační dovednosti.

Podle názoru našich respondentů se **nejkritičtější kroky v podpoře integrace dospělých migrantů** dotýkají: potřeby migrantů mít přístup k vedoucím pozicím v politických a vzdělávacích systémech; nejistota, jak pokračovat v poskytování podpory migrantům po dokončení projektů, jakými je právě Art4Inc; potřeby integrace migrantů do sociálních sítí, pracovních zkoušek, školení a práce prostřednictvím osvojování jazyka (protože nedostatek sebedůvěry pro použití nového jazyka může způsobit vážnou izolaci) a uznání vlastních schopností a potenciálu; stávající potřeby větší spolupráce s místními a národními skupinami za účelem usnadnění integrace migrantů; potřeby poskytovat integrační služby migrantům a zajišťovat potřebu bezpečí, věnovat zvláštní pozornost vzdělávání jejich dětí; potřeby překonat stereotypy, předsudků a kulturních rozdílů, díky čemuž se migranti cítí příjemně v novém prostředí; potřeby nabídnout migrantům ubytování a poskytnout jim přístup k systému veřejného zdraví.

Na otázku, zda si **myslí, že změna politického přístupu týkající se integrace dospělých migrantů prostřednictvím uměleckých disciplín by mohla být relevantní**, téměř všichni respondenti odpověděli kladně a uvedli, že to může být jeden z mnoha integračních nástrojů, může být použit jako zprostředkovatel jazyka a zajistit dlouhodobý úspěch v učení. Do nové politiky integrace by mělo být zahrnuto používání uměleckých kurzů, tvůrčího psaní, fotografie, tance, hudby a drama. Takový přístup by učinil proces integrace atraktivnějším a snadnějším. Lépe informovaná integrační politika by se měla snažit využívat všechny prostředky, které vyplynuly z výzkumu a pedagogické praxe, o předpokladech úspěšné integrace dospělých migrantů. Jeden respondent ovšem vyjádřil názor, že umělecké disciplíny nenahrazují stávající opatření, mohou je pouze doplnit.

Pokud jde o dotaz, **co by učinili, aby lépe podporovali integraci dospělých migrantů (migrantů, uprchlíků a žadatelů o azyl) prostřednictvím uměleckých disciplín**, respondenti zdůraznili následující skutečnosti:

- aktivní zapojení cílové skupiny;
- lepší informovanost a větší tolerance vůči jiným kulturám;
- důsledné používání nástrojů vyvinutých v projektu;

- používání senzibilizační sekvence pro řešení různých forem komunikace;
- vytváření skupin využívajících umělecké disciplíny (hudba, drama atd.), aby připravily cestu pro podpůrné sítě v místních lokalitách;
- více a lépe vzdělávat evropské občany o migrantech (úřady by měly pravidelně pořádat umělecké akce, jež pomáhají eliminovat izolaci, kterou obvykle zažívají členové nově příchozích komunit);
- sladit pojetí kultury migrantů s kulturou hostitelské země, vzájemný respekt mezi oběma kulturami (kulturami migrantů a domorodců);
- zvýšit flexibilitu vzdělávacích programů pro migranty a zajistit, aby školení lépe vyhovovala jejich potřebám.

POLITICKÉ MOŽNOSTI A DOPORUČENÍ

Vzhledem k tomu, že otázka integrace je v dnešní době pro Evropskou unii zásadní, úřady jsou vyzývány, aby zvýšily své úsilí v oblasti zlepšení podpory této priority v rámci Evropy prostřednictvím konkrétních a účinnějších opatření a akcí, které budou založeny na využití uměleckých disciplín. Existuje vysoký potenciál u dospělých migrantů integrovat se do společnosti a ekonomiky a trvale být přínosem pro Evropu, pokud jim bude poskytnuta odpovídající podpora.

Když vezmeme v úvahu výsledky výzkumu a zvážíme zpětnou vazbu, kterou jsme dostali od migrantů a pedagogů dospělých při realizaci aktivit projektu Art4Inc, a analýzu celkových výsledků a úspěchů projektu, můžeme formulovat níže uvedené politické možnosti a doporučení, které doufejme, že budou přínosné pro osoby s rozhodovací pravomocí a zúčastněné strany a pomohou jim zlepšit integrační politiku v oblasti integrace migrantů:

- 1) Je zřejmé, že je potřeba více projektů a iniciativ, jakým je projekt “Využívání uměleckých disciplín za účelem vzdělávání a sociálního začleňování” [Art4Inc]. Osoby s rozhodovací pravomocí by měly provést příslušnou změnu přístupu k politice týkající se integrace dospělých migrantů a do nové politiky pro integraci zahrnout využívání hodin umění, tvůrčího psaní, fotografie, tance, hudby a drama. Umělecké vzdělávání migrantů přináší nové způsoby, jak podpořit integraci a nové přístupy k učení, a to způsobem, který vyhovuje potřebám migrantů, informuje o odlišných kulturách, a tak zvyšuje toleranci a zvyšuje důvěru.
- 2) Projekt Art4Inc je vhodným přístupem k rozvoji porozumění, povědomí a dovedností potřebných k lepší podpoře integrace dospělých migrantů, takže orgány a osoby odpovědné za integraci migrantů by měly využívat zdroje vyvinuté v rámci projektu v co největší míře, neboť mohou přinést přidanou hodnotu k úsilí, které je v současné době vyvíjeno v této oblasti.

- 3) Úřady / vlády musí udělat více v oblasti dalšího vzdělávání pracovníků, kteří vzdělávají dospělé a pracují se skupinami s minimální podporou, jakými jsou dospělí migranti, kde formální přístupy nejsou dostatečně zacíleny na jejich potřeby rozvoje dovedností. V tomto ohledu se zdá, že účinným řešením je použití uměleckých nástrojů a zdrojů (tj. těch, které využívají drama, hudbu, vyprávění příběhů) vytvořených pro dospělé pedagogy a jejich podporu při získávání nezbytných dovedností pro práci s migranty s ohledem na jejich začlenění do společnosti, které již bylo testováno a ověřeno projektem Art4Inc.
- 4) S cílem podpořit integraci dospělých migrantů (migrantů, uprchlíků a žadatelů o azyl) prostřednictvím uměleckých disciplín by konkrétněji orgány / vláda měly:
 - poskytovat finanční podporu organizacím pracujícím v oblasti integrace migrantů;
 - poskytnout více finančních prostředků na integrační programy obecně;
 - přímo se podílet na aktivitách zaměřených na integraci migrantů, aby bylo prokázáno, že orgány mají skutečný zájem o integraci;
 - podporovat a realizovat financování výzkumných projektů a projektů v oblasti uměleckého vzdělávání souvisejících s tímto tématem;
 - identifikovat alternativy v celé řadě politických oblastí zapojených do podpory integrace: trh práce, zdraví, bydlení, vzdělávání, kultura atd.;
 - vytvořit rovnováhu mezi přijetím jazykové a kulturní rozmanitosti a pomoci migrantům učit se a více používat jazyk hostitelské země za účelem integrace do komunity;
 - zvýšit povědomí obyvatel hostitelské země o tom, že migrace není problém;
 - zajistit řádně spravovanou ekonomickou vybavenost kontrolními systémy, aby bylo zamezeno podvodným praktikám;
 - zavést jasná pravidla pro přijetí migrantů tak, aby se migranti cítili bezpečně v hostitelské zemi.

REALIZACE A DALŠÍ KROKY

- Implementovat přístup a metodiku Art4Inc ve větším měřítku (rozšíření na další města a regiony zemí zapojených do současného projektu, ale i do dalších zemí).
- Za účelem dosažení výše uvedeného cíle vyškolit co nejvíce školitelů v oblasti vzdělávání dospělých a pomoci jim získat potřebné dovednosti k efektivnímu využívání nástrojů a zdrojů Art4Inc při jejich práci v komunitách migrantů.
- Udržovat / pokračovat v úsilí o podporu integrace dospělých migrantů prostřednictvím uměleckých disciplín pomocí tvorby nástrojů podobných těm, které byly vyvinuty v rámci projektu Art4Inc.
- Zvýšit informovanost o problémech zmíněných v projektu Art4Inc tím, že se ve větší míře budou sdílet výsledky Art4Inc se zúčastněnými stranami, pedagogy

dospělých a poskytovateli vzdělávání dospělých a stejně tak šířit „poselství“ Art4Inc směrem k příslušným tvůrcům politik ve všech zemích.

ZÁVĚR

Integrace dospělých migrantů zůstává důležitým tématem na úrovni EU a členských států, protože v současnosti fenomén migrace roste a dotýká se mnoha zemí. Otázka integrace lidí (na trhu práce, ve vzdělávacích a zdravotnických systémech, v ekonomice a ve společnosti jako celku) je citlivá a vyžaduje společné úsilí hostitelských komunit i samotných migrantů. Klíčovou roli mají úřady a tvůrci politik, kteří musí tuto problematiku řešit na makroúrovni, ale významnou roli školitelů, pedagogů a poradců v oblasti vzdělávání dospělých nelze popřít, protože jejich postavení je možná ještě důležitější: jsou „pivoty“ na rozhraní mezi tvůrci politik & strategií a „příjemci“ nebo „konečnými příjemci“, konkrétně dospělými migranty. Proto je důležité a opodstatněné, aby tito školitelé byli vzděláváni a osvojili si moderní techniky, metody a nástroje, které jim usnadní citlivý, ale účinný způsob integrace migrantů.

Projekt Art4Inc je spolu s dalšími podobnými projekty nezbytný, neboť podporuje úřady a zainteresované organizace v jejich úsilí o oblasti integrace migrantů.

Je nezbytné více podpořit další výcvik pracovníků, kteří vzdělávají dospělé a pracují se skupinami s minimální podporou, jakými jsou dospělí migranti, kde formální přístupy nejsou dostatečně zacíleny na jejich potřeby rozvoje dovedností.

Existuje vysoký potenciál u dospělých migrantů integrovat se do společnosti a ekonomiky a trvale být přínosem pro Evropu, pokud jim bude poskytnuta odpovídající podpora.

Na úrovni místních komunit vzniknou úspory nákladů plynoucí z implementace nového modelu vyvinutého v projektu Art4Inc.

art4inc



This project has been funded with support from the European Commission. This publication and all its contents reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

2017-1-DE02-KA204-004158